

ת"פ 46262/06/15 - מדינת ישראל נגד אורחן זרבאילוב (אסיר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"פ 46262-06-15 מדינת ישראל נ' זרבאילוב (אסיר) 10 במאי 2016

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

המאשימה מדינת ישראל

ע"י בא-כוחה עו"ד ירון סעדון (פמ"ד)

נגד

הנאשם

אורחן זרבאילוב (אסיר) - בעצמו

ע"י בא-כוחו עו"ד אורי בן נתן

[פרוטוקול הושמט]

גזר-דין

הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות של קשירת קשר לפשע, מתן שוחד לעובד ציבור (שלוש עבירות), החזקת סמים לצריכה עצמית (שלוש עבירות), הכנסה והחזקה של חפץ אסור מסוכן בתוך בית הסוהר וכן החזקת סכין.

על-פי המתואר במועדים הרלוונטיים לכתב האישום הנאשם שהה בכלא "אוהלי קידר" שבבאר שבע כאסיר. באישום הראשון מצוין כי מועד שאינו ידוע למאשימה, עובר ליום 9.10.14 פנה הנאשם לחברו דוידוב וביקש ממנו שיכניס עבורו לכלא חומר "ממסטל". בהמשך פנה הנאשם לסוהר תאמר קטיש בעת שליווה אותו לטיול בחצר והציע לו תמורה כספית עבור החדרת חפצים וסם מסוכן לנאשם. תחילה הסוהר סירב ובהמשך לאחר פנייה נוספת של הנאשם - הסכים לכך. במסגרת הקשר ולשם קידומו, סיכמו הנאשם ודוידוב, באמצעות הטלפון, להעביר לנאשם באמצעות הסוהר, סמים מסוכנים מסוגים שונים וכן חפצי ערך שונים בתמורה כספית בשווי כ-1000\$. בהתאם למוסכם הכין דוידוב עבור הנאשם 5 קופסאות שנחזו כקופסאות סיגריות חתומות וחדשות אשר הכילו סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל מוערך של כמה עשרות גרמים. כמו כן, הכין דוידוב שקית בגדים וסכום מזומן של כ-3,600 ₪.

ביום 9.10.14, סמוך לשעה 17:00, ובהתאם למוסכם, הגיע דוידוב ברכב לשער החיצוני של מתחם הכלא, הסוהר יצא לקראתו ונטל ממנו את השקית שהכילה את קופסאות הסיגריות שהכילו את הסם הנ"ל, ונכנס חזרה למתחם הכלא. הסוהר נטל לעצמו את הכסף המזומן ולמחרת העביר את השקית על תכנה, כולל הסם המסוכן לנאשם.

על-פי המתואר באישום השני, לאחר האירוע הראשון סיכמו השלושה להחזיר לכלא פעם נוספת סם מסוכן וחפצים

שונים בתמורה כספית בשווי של כ-1,000\$. במסגרת הקשר ולשם קידומו, ביום 20.10.14 או בסמוך לו, בתיאום מראש, בשעות הבוקר בשדרות, מסר דוידוב לנהג מונית בשם דוד כהן, תיק שהכיל 20 כדורים מסוג טרמדקס ואוקסיקונטין שהינם סם מסוכן וכן סם מסוג קנבוס שהוסתר בתך 10 קופסאות סיגריות כפי המתואר באישום הראשון, בגדים, חפצים וכן כסף מזומן הנע בין 3,800 ל-4,000 ₪, ללא ידיעתו של הנהג על תוכן החפצים שבשקית ועל מטרתה. הנהג דוד כהן העביר לנהג אחר, רמי עוזי. דוידוב העביר את פרטי נהג המונית לסוהר והאחרון נפגש עם נהג המונית וקיבל ממנו את השקית, אותה העביר לנאשם לאחר שנטל לעמצו את הכסף כתשלום.

על-פי המתואר באישום השלישי בתאריך 4.11.14 נסע דוידוב לעכו שם נפגש עם הסוהר ומסר לו תיק שהכיל בגדים, נעלים, שעון יד יוקרתי וכן 3-4 קופסאות סיגריות שהכילו סם מסוג קנבוס וקופסא שהכילה כדורים של סם מסוכן מסוג אוקסיקונטין וכן סך של 5,000 ₪ במזומן כתשלום עבור הסוהר. הסוהר נטל את התיק על תכולתו לתוך תיקו האישי ולמחרת, ביום 5.11.14, נסע הסוהר למשמרת בכלא נפגש עם הנאשם והעביר לו את תכולת התיק שקיבל מדוידוב, במהלך העברת התיק אבדו קופסאות הסיגריות שהכילו את הסם ולא הועברו על-ידי הסוהר לנאשם.

על-פי המתואר באישום הרביעי מספר ימים לאחר האירוע המתואר באישום השלישי, ובמסגרת הקשר שבין השלושה, תואם כי דוידוב יגיע למתחם הכלא ויניח סם מסוכן בתוך חבילה ב"מיגונית" מאחורי תחנת האוטובוס אותה יאסוף הסוהר ולאחר מכן יעבירה לנאשם. בהתאם למוסכם דוידוב הכין חבילה שהכילה 2-3 קופסאות סיגריות שהכילו סם מסוכן מסוג קנבוס וכן הוסיף בקבוק מפלסטיק שהכיל ויסקי. לאחר שהניח דוידוב את החבילה ועזב את המקום התקשר הנאשם לדוידוב להתעדכן בדבר החבילה וכך גם הסוהר התקשר לדוידוב ונטל את החבילה והעבירה לנאשם, ללא בקבוק הוויסקי.

הנאשם צירף תיק נוסף, ת"פ 46262-06-15 בו מתואר כי ביום 14.6.15, בסמוך לשעה 4:30, החזיק הנאשם בתאו בכלא סם מסוכן מסוג חשיש, מחולק לשלוש מנות במשקל של 23.9227 גרם נטו לצריכתו העצמית, וכן סכין מאולתרת שלא למטרה כשרה.

במסגרת הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, עתרה המאשימה לעונש של 22 חודשים מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בא-כוח הנאשם היה חופשי בטיעונו, למעט רכיב הקנס שלגביו סוכם כי זה יהיה בסך של 18,000 ₪ שישולם בתשלומים, לאחר שחרורו של הנאשם מן הכלא.

טיעוני הצדדים:

בא-כוח המאשימה הפנה לחומרת המעשים בהם הודה הנאשם ופרט לכך שהנאשם בהיותו אסיר רקם תכנית עבריינית יחד עם חברו דוידוב ששהה מחוץ לכלא ועם הסוהר קטיש, במסגרתה הוחדרו לכלא בארבע הזדמנויות שונות סמים מסוגים שונים, וחפצים שונים. הלה הפנה לערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו ובכלל זאת, תקינות השירות הציבורי, פגיעה בסדר הציבורי, פגיעה במשמעת וניהול שגרת חיים בטוחה ומוסדרת בגדרי בית הסוהר.

באשר לנסיבות ביצוע העבירה הפנה לכך שהנאשם הוא זה אשר יזם את התוכנית, תיאם וקשר בין חברו דוידוב לבין

הסוהר. עוד הפנה לכך שהסוהר תחילה סירב לשתף פעולה עם הנאשם, אולם, האחרון לא הרפה וזיהה את חולשתו של הסוהר ושב והציע לו שוחד תמורת הכנסת הסמים והחפצים השונים לכותלי הכלא. בכך הצליח הנאשם אליבא המאשימה להפוך עובד ציבור כ"כלי שרת" תמורת בצע כסף בסכום המצטבר לכדי כ-12,000 ₪. מעבר לכך ביקש לקחת בחשבון את הנזק הפוטנציאלי הטמון בהחדרת סמים וסכין לכלא. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה - ציין כי חרף גילו שצעיר של הנאשם הלה הספיק לצבור לחובתו מספר לא מבוטל של הרשעות, במגוון תחומים. בנסיבות אלו, עתר לאמץ את תקרת ההסדר, קרי - עונש בן 22 חדשי מאסר וכן את שאר רכיבי העונש המוסכמים ובכלל זאת, הטלת קנס בגובה של 18,000 ש"ח.

בא-כוח הנאשם מנגד ביקש בפתח דבריו להתייחס להבחנה הקטיגורית המתבקשת בין נותני השוחד למקבלי השוחד, כאשר אליבא דידו המחוקק הוא זה שביצע את ההבחנה הברורה, ולפיה החומרה הגלומה במעשיו של עובד הציבור מקבל השוחד גדולה משמעותית מזו הגלומה במעשיו של נותן השוחד. ביחס לכך הפנה לעובדה כי בעבר עונשו של מקבל השוחד אמור היה להיות כפול מזה של מוסר השוחד. גם אם כיום העונש המקסימאלי לנותן השוחד הועלה מחמש שנות מאסר לשבע שנות מאסר, עדיין מצא המחוקק ליצור את המדרוג בין מקבל ונותן השוחד.

עוד ציין כי בשונה מהפסיקה הענפה אליה הפנתה המאשימה עניין לנו בהחזקת סם לצריכה עצמית, נתון שיש בו כדי ללמד שלא היה כל רצון מצד הנאשם להפיץ אותו, דבר המקבל חיזוק נוכח כמויות הסם הקטנות יחסית.

בא-כוח הנאשם ביקש למקד את עיקר טיעונו במה שלדבריו מהווה נתון חריג וייחודי לתיק זה, המצדיק הסתפקות בימי מעצרו של הנאשם. הדברים מכונים להצהרה המוסכמת בין הצדדים שהוצגה בפני כב' השופט ליבדרו עובר להצגת ההסדר ולפיה:

"מוסכם על הצדדים כי יש אינדיקציה לכך בחומר החקירה שהנאשם פנה במועדים הרלוונטיים לרשויות שב"ס להתריע בפניהם על כך שאיש סגל עוזר לרוסים באגף בו מצוי והאסיר אף הודה במעורבות בכך. לטענת הנאשם פנה בעניין זה לרשויות שב"ס מיד לאחר האישום הראשון, ואין למאשימה אפשרות לסתור טענה זו" (ר' פרוטוקול הדיון מיום 30.12.15).

נוכח החשיבות אותה מייחסת ההגנה לאותה התנהלות, תובא אותה "אינדיקציה" ככתבה וכלשונה. המדובר בהצהרתו הכתובה של קצין המודיעין (שלא נועדה מלכתחילה לבית המשפט אלא נרשמה כמענה ליחידה החוקרת כלשונה):

"2. בין חודש 10 לחודש 12 2014 שהה האסיר אורחאן זרביאלוב ט-1245936 באגף 4 בהפרדה כאשר פנה וביקש לדבר עם המודיעין וסיפר לו כי יש לו מידע חשוב על איש סגל שעוזר לרוסים, ולא היה מוכן להוסיף פרטים עד שיבואו אליו הבכירים במודיעין ויבטיחו לו דברים, כאשר שאלתי אותו באם הוא מעורב בנושא הוא ענה לי שכן והוא יוכל להוכיח לי. 3. פניתי עם הפרטים הללו לעפרוני מיחידת דרור כאשר נאמר לי כי במידה והמקור מעורב ואף משדל את הסוהר לבצע עבירו דברים אזי אין אפשרות להרים פעילות ולכן רק להזהיר את האסיר לבל יסתבך בפלילי מאחר ולא תהיה לו כל חסינות - וכך נעשה".

בא-כוח הנאשם סבור כי התנהלות זו יש בה בראש ובראשונה כדי להעמיד את הנאשם בסכנה ברורה מצד יתר האסירים ושותפיו לתא, שכן פנייה שכזו אינה מקובלת כלל ועיקר על-פי "קוד ההתנהגות" הנהוג בין כותלי הכלא. בדומה, יש בה ליצור התנכלות מצד הסוהרים השונים החוששים ממנו ומתנכלים לו מאז.

יתירה מכך, אפילו לא היו מוכנים לקבל את האינפורמציה, הרי שכלל לא נפתחה חקירה בעקבות פנייה זו, דבר שיכול היה למנוע את הימשכות התנהלותו הקלוקלת של אותו סוהר. רק לאחר כשנה, עת גויס דוידוב המוזכר בכתב האישום במסגרת פרשייה אחרת שכלל אינה קשורה לתיק הנדון, במסגרת "עדות ניקיון", מסר על מעורבותו של הנאשם בהכנסת חומרים כאלה ואחרים לתוך הכלא. בא-כוח הנאשם הדגיש כי גם לאחר חתימה על הסכם עד המדינה, הנאשם כלל לא היה יעד של אותו דוידוב, ולא הובטחה לדוידוב כל חסינות בגין מעורבותו במפורט בכתב האישום. במצב דברים זה נמצא כי המאשימה פטרה את דוידוב מליתן את הדין הגם שהיה מעורב בביצוע עבירות חמורות.

לטענת בא-כוח הנאשם, נתון אחרון זה שפורט לעיל היה בידיעתה של המאשימה, שלא בכדי פעלה נמרצות על מנת לייתר את עדותו של דוידוב בתיק שבכותרת, על המורכבויות הלוגיסטיות והמשפטיות הכרוכות בכך, כאשר ממילא ספק רב האם זה היה מוכן במסגרת עדותו להפיל את הנאשם שהינו חברו. עוד נטען כי למעט הפנייה הראשונה של הנאשם לדוידוב הרי ביתר המקרים, דוידוב היה "בעל השליטה" על כמות הסם או טיב הטובין שיוכנסו לבית הכלא.

בהתייחסו לפסיקה שהוצגה על-ידי המאשימה, טען הסניגור כי אין להקיש ממנה לתיק דנן, וכי עונשו של הנאשם צריך להיות נמוך משמעותית מאותם מקרים, בדגש על גזר-הדין בעניינו של הנאשם זגורי, שעברו הפלילי מחמיר יותר וכך גם העבירות שיוחסו לו. הדברים נכונים גם לפסק-הדין בעניינו של זוארץ שלו יוחסו בנוסף עבירות של החזקת סם שלא לצריכה עצמית. לכל אלה הוסיף את נסיבות חייו הקשות של הנאשם, היותו מצוי בתנאי מעצר קשים, דבר מחלת אמו, החולה במחלת הסרטן. בשל כל אלה סבור כי עונשו אמור להיות כתקופת מעצרו, היינו עשרה חודשים מאסר בפועל.

הנאשם ביקש להוסיף על דברי בא-כוחו ומסר כי הוא מסכים כי חלקו אינו מינורי וכי עליו לתת את הדין בגין חלקו, אם כי ציין כי הוא מעוניין להניח את העבר מאחור וכי לאחר השחרור ברצונו לשקם את חייו.

דין והכרעה:

כאמור, בא-כוח המאשימה סבור כי בגין מכלול מעשיו של הנאשם עונש המאסר הראוי הינו 22 חודשים מאסר בפועל בעוד הנאשם חופשי בטיעונו. הגם שהצדדים לא ציינו הדבר במפורש, והגם שכל צד נוקט בתקופת מאסר קונקרטי, הלכה למעשה עניין לנו "בהסדר טווח". יכול והמאשימה מטעמים משפטיים (הנוגעים למידת ההתערבות של ערכאת ערעור בעונש שמצוי בגדרי הטווח) אינה מציגה אותו ככזה, אולם בפועל בית המשפט על-פי ההסדר אמור לגזור את עונשו של הנאשם בטווח שלא אמור לעלות בתקרתו על 22 חודשים. כל חריגה מעלה מטווח עונשי זה תהווה חריגה מההסדר ותחייב את בית המשפט לנמק מדוע הוא פועל כן. חיזוק למסקנה זו ניתן למצוא בעובדה שאף לא אחד מהצדדים נדרש בטיעונו לעונש למתחמי ענישה הולמים, או לפירוט הנדרש בהתאם לתיקון 113.

במצב דברים זה, כאשר ענין לנו "בהסדר טווח" ובהתאם לפסיקה אין מקום לעבור לכל התחנות אשר מורה תיקון 113

בדגש על קביעתם של מתחמי ענישה הולמים. בעניין זה ר' ע"פ 512/13 פלוני נגד מדינת ישראל, שם בית המשפט העליון מבצע הבחנה בין טווח ענישה מוסכם לבין מתחם ענישה, הן ברמה המבנית והן ברמה המהותית: מתחם ענישה משקף קביעה נורמטיבית של בימ"ש בעוד טווח ענישה משכלל כוח המיקוח של הצדדים הכולל בין היתר אינטרסים שונים העומדים בבסיס קיומם של הסדרי טיעון הגם שאינם רלוונטיים בקביעת מתחם עונש הולם.

אין פירוש הדבר שבית המשפט בגזרו עונשו של נאשם בהסדר טווח מתעלם מכל השיקולים העומדים בבסיס תיקון 113 ובמידה רבה ישנה חפיפה רבה ביניהם. הגם כך, סבורני כי רק במקום בו בית המשפט מוצא הסדר הטווח בלתי ראוי או אז יהא עליו לנקוב במפורש במתחמי ענישה הולמים (וכנגזרת מכך ועל בסיס אותם מתחמי ענישה לנמק מדוע בחר לסטות מההסדר).

בעניינו, אין לומר כי המסגרת העונשית מחייבת את התערבותו של בית המשפט. יחד עם זאת, כבר עתה יוקדם המאחר ויצוין כי לו בית המשפט היה נדרש לקביעתם של מתחמים, או אז העונש לו עותרת המאשימה היה מצוי במרכזו של המתחם, אם לא בשליש התחתון שלו, והכול מן הנימוקים שיפורטו להלן.

בעבירות השוחד פגע הנאשם בערכים המוגנים של תקינות השירות הציבורי ובהשחתת טוהר מידותיו של עובד הציבור. בעניין זה אפנה לדברי כב' השופט ברנזון בע"פ 341/73 באשר לנותן השוחד לעובד הציבור, אשר גם אם נכתבו לפני כארבעה עשורים עודם רלוונטיים ונכונים לימינו:

"המציע שוחד מיזמתו, בלי שנדרש לתת על-ידי עובד הציבור, חטאו גדול ואולי כפול. לא זו בלבד שהוא עובר עבירה חמורה, אלא שהוא גם מבקש להדיח את עובד הציבור למעול בתפקידו למענו ולטובתו. אם לא יהיו מפתים, לא יהיו מתפתים, ואם לא יהיו נותנים, לא יהיו גם מקבלים או מבקשים. השוחד הוא כמו סרטן בגוף החברתי-ציבורי, ואם אין מצליחים לעצור בעדו בצעדי הראשונים, הוא עלול להתפשט במהירות לכל עבר ולהרוס כל חלקה טובה שנתרה בשירות הציבורי".

זאת ועוד, מהפסיקה עולה כי בעבירות השוחד יש לנקוט ביד קשה הן כלפי מקבל השוחד והן כלפי הנותן על מנת להוסיף עבירות אלו מהחברה. לא אחת נכתב כי הכלל הוא שיש להטיל עונש מאסר בעבירות מסוג זה. ראו לעניין זה ע"פ 4115/08 גלעד נ' מדינת ישראל (24.1.2011):

"הכלל, בכפוף לחריגים, לגבי המקבל, וכך גם לגבי הנותן, הוא שעליהם לרצות את המאסר בין כותלי הכלא. דווקא משום שהמעורבים בעבירות שוחד הם אנשים המכונים נורמטיביים, ובדרך כלל חסרי עבר פלילי, יש להחמיר עימם וזאת למען יראו וייראו. היינו בעבירות אלה יש ליתן משקל נכבד לשיקול בדבר הרתעה כללית".

ראו גם ע"פ 5806/13 מדינת ישראל נ' בן גיאת (17.6.2014); ת"פ (תל-אביב-יפו) 650-06-13 מדינת ישראל נ' ברזלאי (30.4.2014); ת"פ (ירושלים) 23897-01-11 מדינת ישראל נ' ורשואר (6.1.2014).

את עבירת השוחד והערכים המוגנים בבסיסה יש לבחון לא רק בפריזמה של השחתת הערכים של עובד הציבור והאמון

המתבקש משליח הציבור, אלא גם בפריזמה הקונקרטית של מטרת השוחד והנזק הקונקרטי, לרבות הנזק הפוטנציאלי שנגרם בגין אותן עבירות שוחד. בענייננו, כתוצאה מהאתנן שקיבל הסוהר הוכנסו לכלא עבור הנאשם חפצים שונים, המחייבים התייחסות קונקרטית נוכח החומרה הגלומה בהימצאותם בד' אמות בית הסוהר.

בראש ובראשונה, יש ליתן הדעת להכנסתם של סמים מסוכנים, וחומרים משני תודעה. אפילו מדובר בסמים לצריכתו העצמית בלבד, הרי שלא ניתן להתעלם, ראשית, מהכנסתם במספר הזדמנויות ובכמויות שאינן מבוטלות. הימצאותם של סמים בסביבה עבריינית היא לכשעצמה יכול ותביא לתופעות עברייניות נלוות, אגב רצונם של אחרים לשים ידם על סמים אלו, אף שלא בשיתוף פעולה מצידו של הנאשם.

לא זו אף זו, ספק האם הימצאותו של הנאשם תחת השפעת סמים מסוגים שונים יש בה כדי לשפר את המשמעת שלו או של אסירים אחרים. על החומרה הגלומה בהחדרת סמים לכלא אפנה לדברים שנאמרו בע"פ 6143/03 **פורטל נ' מ"י** (02/02/2004):

"תופעת הברחתם של סמים אל בין כתלי הכלא, מוכרת וידועה, וחרף המאמצים הבלתי-נלאים שעושה שירות בתי הסוהר כדי להדבירה, נראה כי יעד זה רחוק מהשגה. לפיכך, כשנלכדים אדם או חבורה אשר קשרו קשר לבצע עבירה מסוג זה, נכון יעשה בית המשפט המוסמך אם יכביד עליהם את ידו, הן כדי לגמול להם על חטאתם, וגם כדי לטעת בתודעת הרבים מהו המחיר אותו עלול לשלם מי שנוטל על עצמו את הסיכון של החדרת סמים לבית סוהר".

עוד יש במעשי הנאשם כמכלול כדי לפגוע במשמעת ובסמכות הסוהרים, מקום בו אסירים נוכחים לגלות כי כותלי הכלא לאו כְּמָלִים הם, וחרף ההפרדה המובנית בהימצאות במאסר, הנאשם עושה בכלא כבשלו.

אשר לפסיקה הנוגעת, הרי שבדומה לעבירות רבות בקודקס הפלילי ניתן למצוא משרעת רחבה ביותר של עונשים.

בת"פ 34249-11-11 אישר בית המשפט המחוזי עונש של 28 חודשים מאסר בפועל בעניינו של סוהר, מקבל השוחד, שקיבל תמורה כוללת של 4,000 ₪, ואגב כך החדיר סמים מסוגים שונים לשימוש האסירים, זאת על רקע מצוקה כלכלית.

בת"פ 50621-12-11 גזר בית המשפט על נותן השוחד בארבעה אישומים שונים 42 חודשים מאסר בפועל, מתוכם 28 חודשים במצטבר לכל עונש מאסר אחר. בתיק זה דובר על עבירות שוחד שבגדרן הוכנסו לנאשם על-ידי מקבל השוחד סמים מסוגים שונים. הנאשם בתיק זה ניהל הוכחות, ועברו הפלילי היה מכביד.

בת"פ 57849-05-11 אישר בית המשפט הסדר טיעון בגדרו הושתו על נותן שוחד שישה חודשים מאסר בפועל בדרך של עבודות שירות. בתיק זה דובר על מתן שוחד על-ידי בעל בית עסק משכיהן בעבר כראש מועצת מרחבים וחבר הוועדה המרחבית לתכנון ובנייה "שמעונים".

בת"פ 10579-07-15 שהוגש על-ידי ההגנה גזר בית המשפט המחוזי על הסוהר מקבל השוחד שישה חודשים מאסר בדרך של עבודות שירות, וזאת תוך חריגה מטה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום. יצוין כי בתיק זה דובר על שלושה אישומים, בגדרם שלושה אסירים שונים נתנו שוחד לנאשם בסכומי כסף של עד 2,500 ₪ בתמורה לכך שהכניס עבורם חפצים שונים, בכללם משקאות אלכוהוליים, נעלי ספורט, סרטי פורנו, פרטי לבוש ודברי אוכל. עוד צוין כי באחד מכתבי האישום הכניס הנאשם עבור האסיר חגי זגורי מכשיר פלאפון.

בת"פ 10365-07-15 שהוגש אף הוא על-ידי ההגנה נדון בזו הפעם על-ידי בית משפט השלום מוסר השוחד, חגי זגורי במסגרת "הסדר סגור" לעונש של 18 חודשים מאסר בפועל כאשר שישה חודשים יהיו במצטבר לעונש המאסר אותו הוא מרצה, והיתרה בחופף. בתיק זה דובר על נאשם שעברו הפלילי מכביד.

בת"פ 21775-02-15 הורשע מוסר השוחד, לעונש של 20 חודשים מאסר בפועל, כאשר אגב עבירת השוחד דובר על הכנסת סמים מסוג הרואין וקוקאין במשקל של למעלה מ-65 גר', לצד סמים נוספים.

ברע"פ 4184/15 הורשעה המערערת בעבירות של לקיחת שוחד, קבלת דבר במרמה והפרת אמונים, כאשר בעודה עובדת כפקידה באגף השומה והגביה בעירייה, פעלה להפחתה ו"העלמה" של חובות ארנונה לתושבים בסכום מצטבר של 777,268 ₪ וקיבלה תמורה כספית לפעולותיה בסכום מצטבר של 125,000 ש"ח. בית משפט השלום הטיל עליה 5 חודשי מאסר ואלו הוחמרו ל-11 חודשי מאסר במסגרת ערעור לבית המשפט המחוזי. ביהמ"ש העליון דחה את בקשת רשות הערעור וקבע כי אין מדובר בסטיה קיצונית בענישה, מה גם שהינו בטווח שהוסכם בהסדר הטיעון.

ברע"פ 3352/06 הורשע המערער בעבירות שוחד כאשר בהיותו פקח עירוני קיבל סכומי כסף של 1,000 דולר מדי חודש בתמורה לסיוע למכון ליווי מפני פעילות משטרתית, במשך כשמונה חודשים, והוטלו עליו שישה חודשי מאסר בעבודות שירות. הערעור ובקשת רשות הערעור נדחו.

כאמור, כל צד ביקש לגזור מהפסיקה שהגיש לבית המשפט לגבי הנאשם שבפניו. ביחס לכך יוער כי חלק ניכר מהפסיקה אליה הופנה בית המשפט הינה ענישה במסגרת "הסדר סגור" לענין העונש. במצב דברים זה, בית המשפט אינו גוזר בהכרח את העונש שראוי היה לגזור על הנאשם, אלא נדרש לשאלה האם העונש המוסכם הינו סביר ונותן מענה לשיקולי הענישה השונים. לא אחת, אפילו העונש חורג מטה או מעלה מהעונש שבית המשפט היה גוזר על הנאשם, עדיין, בהתאם להלכת פלוני וההלכות הנוגעות לכיבודי הסדרי טיעון, בית המשפט מכבד את ההסדר. בנוסף, בית המשפט לא נחשף למלוא השיקולים שעמדו בסיס אותם הסדרים, לרבות שיקולים ראיתיים כאלה ואחרים. כך גם יש להטעים ולומר כי ענישה נוהגת הינה רכיב אחד מבין מכלול רכיבים שעל בית המשפט לשקול במסגרת תיקון 113.

בחינה קונקרטית של מידת הפגיעה של הנאשם בערכים המוגנים מגלה כי הינה משמעותית ונכבדה. ראשית יש ליתן הדעת לעובדה כי הנאשם הוא זה שיוזם את הפנייה לסוהר ומציע לו שוחד בתמורה להחדרת חפצים וסמים. לא זו בלבד, הרי שגם לאחר שהנאשם נדחה בתחילה על-ידי הסוהר זה לא הרפה, שב ופנה בהצעה חוזרת ונענה לה.

המדובר בעבירות המבוצעות יחד עם צד שלישי (דוידוב), המצוי מחוץ לכותלי בית הכלא, תוך שימוש בצדדים נוספים כבלדרים (נהגי מוניות, כאמור באישום השני, אפילו שלא בידיעתם). הביצוע בצוותא חדא עם אחר יש בו כדי להקל על מנגנון העברת הסמים אל הכלא, ולהקשות על גילוי מעורבותו של הנאשם.

המדובר במספר הזדמנויות בהן פעל הנאשם יחד עם דוידוב בדפוס פעולה דומה. למעשה, כתב האישום מגולל ארבע הזדמנויות שונות שנפרשו על-פני תקופה בת כחודש וחצי ימים. המדובר בכמות מצטברת של סם שאינה מבטלת כלל ועיקר, לרבות הכנסתם של כדורים המכילים חומרים הנמנים עם הסמים המסוכנים, כדוגמת טרמדקס ואוקסיקונטין.

עוד יש ליתן הדעת לסכומי כסף גבוהים אותם שילם הנאשם לסוהר המצטברים לכדי למעלה מ-12,000 ₪, וזאת גם בהקשר ליכולותיו הכלכליות של הנאשם, והפיתוי הכספי שזה הציב בפני הסוהר. לא רק סמים לצריכתו העצמית ביקש לו הנאשם אלא גם לבוש, אלוהות, הנעלה ואף שעון-יד יוקרתי חפצה נפשו, כאמור באישום השלישי. יש בהתנהלות זו של הנאשם ללמד עד כמה זה חש בטוח במעשיו, עד כמה הרהיב עוז ושם ללעג ולקלס את כללי ההתנהגות המקובלים בתוך בית הסוהר. עוד יש ליתן הדעת לתחכום הנלווה להחדרת הסמים אשר נעשתה תוך הסלקתו בקופסאות סיגריות חתומות.

טענתו של הנאשם לפיה למן ייסודו של ה"קו" לא היתה לו שליטה על מה שהוכנס עבורו על-ידי דוידוב אין בה ממש, ואינה עומדת במבחני היגיון ושכל ישר. כלום יעלה על הדעת שדוידוב והסוהר יסתכנו ויעבירו חפצים וסמים מסוגים שונים מבלי שהיה בידיעתם המוקדמת במה חפץ הנאשם? ובדומה, האם הנאשם ישלם סכומי כסף כה גדולים מבלי שידאג שבתמורה לכך יקבל את מה שחסר לו בכלא?

לא זו אף זו, הנאשם צירף ת"פ נוסף שמספרו 46262-06-15, בו יוחסה לו בין היתר, מעבר להחזקת סמים לצריכה עצמית, גם החזקת סכין מאולתרת בתא בו שהה בבית הסוהר "אשל". אין מדובר בכתב אישום ספחי וזניח. נהפוך הוא. די באמור בכתב האישום המצורף בכדי להשית על הנאשם עונש מאסר בפועל. כפי המתואר, הנאשם החזיק סכין מאולתרת בתוך תאו, שלא למטרה כשרה. בין אם הדבר נעשה לצורך הגנה עצמית ובאין אם מסיבה אחרת, שילוב הימצאות סכין בידי עבריין בתוך כותלי בית הכלא הינו שילוב מסוכן, בפרט מקום בו מדובר במי שהוכיח בעבר שאינו מהסס מלנקוט אלימות, ואף אלימות קשה. ביחס לכך ר' בין היתר רע"פ 3676/15 **עבד מחאג'נה נ' מדינת ישראל** בו בית המשפט העליון מאשרר עונש של שישה חודשים מאסר בפועל הכוללים הפעלת מאסר מותנה בחופף על מי שהחזיק בכותלי בית הכלא סכין בתוך קופסת סיגריות שלא למטרה כשרה. עד כאן לגבי נסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

בבחינת הנסיבות והנתונים שאינם קשורים לביצוע העבירה הרי שלקולא יש ליתן הדעת להודאתו של הנאשם, אשר יש בה כדי לחסוך זמן שיפוטי יקר. עוד עולה כי הודאה זו חסכה את העדתו של אותו דוידוב, שהיתה כרוכה בקשיים לוגיסטיים ומשפטיים לא מבטלים. לנאשם נסיבות חיים שאינן פשוטות, אם כי ככל שהנאשם הולך וצובר הרשעות משקלן של אלה הולך ופוחת. הנאשם צעיר יחסית בגיל, אמו סובלת ממחלת סרטן. עוד ולקולא יש ליתן הדעת לתנאים הקשים בהם זה מצוי במעצר, תנאים אשר קשים אף יותר על דרך הכלל נוכח היותו בהפרדה ונוכח נסיבות נוספות כפי שנטענו על-ידי בא-כוחו.

מנגד ולחומרא יש לתת בראש ובראשונה הדעת לעברו הפלילי המכביד, שלא לומר המכביד ביותר, בעניינו של הנאשם. אכן מדובר במי שהינו בסך-הכול בגיל 24. יחד עם זאת הלה הספיק לצבור לחובתו עשר הרשעות קודמות בעשרות עבירות, מכל הסוגים, לרבות עבירות אלימות, רכוש, סמים, הפרת הוראה חוקית ועוד.

ודוק, המדובר במי שעוד בהיותו קטין הושתו עליו בשלושה תיקים שונים עונשי מאסר ממושכים: בגין הרשעתו בת"פ 1037/07 (בית משפט שלום לנוער באשקלון) הושתו על הנאשם בהיותו בן 15 בלבד, 12 חודשים מאסר בפועל בגין שורת עבירות רכוש ואלימות, בכלל זאת שוד מזוין, חבלה על-ידי שניים או יותר, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, תקיפה סתם וחבלה חמורה. עוד ר' ת"פ 2095/08, גם כן מבית משפט שלום לנוער באשקלון, שבו הוצגו על הנאשם שלושה חודשים מאסר בפועל בגין עבירת התפרצות והפרת הוראה חוקית, ובדומה, ת"פ 2218/08 (בית משפט שלום לנוער באשקלון) שם הושתו על הנאשם שישה חודשים בגין עבירות של נהיגה פוחזת, שבל"ר, נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא רישיון רכב. השתתם של עונשי מאסר ממושכים על הנאשם בהיותו קטין מדברת בעד עצמה.

דא עקא, גם התבגרותו של הנאשם וחציית גיל 18 לא היה בהן כדי להביא הנאשם להפסיק ולחטוא בעבירות פליליות קשות. כפי הנלמד מגיליון הרשעותיו, בשנת 2014 נגזרו על הנאשם 35 חודשים מאסר בפועל בגין עבירות סמים. בשנת 2015 נגזרו על הנאשם 30 חודשים מאסר בפועל בגין עבירה של תקיפה לשם שוד, וזאת בהצטרף לשתי הרשעות נוספות גם כן משנת 2015 בגין עבירות איומים.

בתיק זה אין לדבר על שיקולי שיקום. הנאשם לא נרתם לכל הליך טיפולי, במסגרת מעצרו ומאסרו, בין אם לטיפול בשימוש שזה עושה בחומרים משני תודעה ובין אם בכלל.

במסגרת ספקטרום עבירות השוחד, עבירות בהן מושא השוחד הינו סוהר נפוצות ובאות תדיר לפתחם של בתי המשפט. יכול והדבר נובע נוכח הסיטואציה שבה עובד הציבור (הסוהר) מצוי בקשר רציף ויומיומי עם אוכלוסייה עבריינית, ובמובנים מסוימים חי עימה במסגרת שגרת בית הסוהר. סיטואציה זו מהווה "כר נוח" להתרחשות עבירת השוחד. במצב דברים זה יש חשיבות גם למתן שיקולי הרתעת הרבים. שילוב עברו הפלילי המכביד ביותר של הנאשם בצירוף היעדרות של אפיק טיפולי, יחד עם שיקולי הרתעת הרבים, יש בו להחמיר עם הנאשם.

לא למיותר להוסיף כי לו בית המשפט היה נדרש לקביעת מתחם בעניינו של הנאשם הרי בכל מקרה, בשים לב למפורט לעיל, זה היה אמור להימצא בשליש העליון שלו, אם כי לא בתקרתו, נוכח הודאתו. בכך יש להקחות במידה רבה את הפניית ההגנה לגזרי-דין בעניינם של אחרים בהם נקבעו מתחמים שתחילתם תשעה חודשים מאסר בפועל או תקופה דומה לזו.

השפעת פנייתו של הנאשם לגורמי המודיעין בכלא על עונשו:

כאמור, בא-כוח הנאשם סבור כי מדובר בנתון כבד משקל שיש בו כדי להביא להקלה משמעותית בעונשו של הנאשם. לאחר שבית המשפט נדרש לכל הנסיבות הנוגעות לאותה פנייה, סבורני כי המשקל שיש לתת לפנייה זו בגדרי הטווח העונשי ולקולא יהיה במשורה בלבד, ובוודאי לא באופן שבו מבקש בא-כוחו של לראות את משמעותה של אותה

התנהלות.

עיון במסמך הכתוב מלמד כי אין המדובר במעשה פילנטרופי או "לשם שמים". הנאשם פועל בצורה צינית ומחושבת, כאשר לאחר שכבר הקים את התשתית הנדרשת לצורך מתן שוחד והכנסת סמים לכלא פונה לרכז המודיעין, מציין בכותרת כי ישנו "איש סגל שעוזר לרוסים", כאשר בשלב זה, כל תוספת פרטים הותנתה בכך שיבואו גורמי מודיעין בכירים ויבטיחו לו הבטחות מיני הבטחות שונות. לשון אחר, חטא בפעם הראשונה, וכעת מבקש למנף זאת לצורך קבלת טובות הנאה בפעם השנייה.

לאחר שהסתבר לגורמים השונים כי הנאשם מעורב באופן אישי באותן עבירות הוחלט על-ידי הגורמים הרלוונטיים שאין אפשרות להיענות לבקשותיו. הנאשם הוזנה לבל יסתבך פעם נוספת בפלילים, וכי לא תהיה לו כל חסינות. הגם כך, הנאשם שב וחוטא שלוש פעמים נוספות במתן שוחד והעברת חפצים שונים, חלקם חפצים אסורים, לתוך הכלא, וזאת בתקופה בת כחודש ימים.

הטענה לפיה ההסתבכויות המאוחרות לאותה פנייה כמפורט באישומים 2-4 רובצות לפתחה של המדינה אשר יכולה היתה למנוע אותן, הינה טענה מוקשית, וזאת מכמה טעמים. ראשית, מבלי לקבוע מסמרות, ספק האם בשל פנייה זו, המתמצית בתיאור לפיו "יש איש סגל שעוזר לרוסים", מבלי לתת פרטים נוספים, יש מקום לפתוח בחקירה כוללת ביחס לכל מי מהסוהרים המצויים באגף המסוים, על כל המשמעויות הנגזרות מכך.

זאת ועוד. אין זה המקום להידרש באריכות לתופעה בה עבריינים מחזיקים ברשותם מידע רב ערך עבור המשטרה, ועבור מסירתו הם עומדים על המיקח (בין אם המדובר במיקום אמל"ח, תכנון עבירה עתידית, או זהותם של שותפים לעבירה כזו או אחרת). לא אחת, מציע האינפורמציה כפי התיק שבפניי, מעורב באופן אישי בביצוע העבירה, והינו העברייני העיקרי. בזירות המתבקשת, ובאופן כללי ניתן לומר, כי מדיניות שבה לא נענים לדרישות עברייני עיקרי הממשך לפעול אגב פרישת הצעתו בפני המשטרה, לא בהכרח ראויה לגיו. במובנים מסוימים מדיניות שכזו אף ראויה, מתוך החשש שיהיה בכך כדי לעודד תופעה של סחטנות ושמירת "אגורה שחורה" ל"יום שחור".

יתירה מכך, אפילו היה מקום לפתוח בחקירה כזו או אחרת, ואפילו ייקבע כי גורמי המודיעין לא פעלו באופן נמרץ, לא ברור מדוע סבורה ההגנה כי המסקנה האופרטיבית של כך היא מתן הקלה לעברייני שהמשיך בביצוע העבירות, חרף כך שהוא הוזנה להימנע מלעשות כן. נהפוך הוא. במובנים מסוימים יש להחמיר עימו, נוכח התנהלותו המלמדת על העדר מורא, תעוזה וחוסר הפנמת הפסול במעשיו. יכול וטוען זה היה מקבל משקל מקום בו קרבן תוצאה של מעשיו הנמשכים של הנאשם היה עומד על התנהלות המאשימה, שנמנעה מפתיחתה של חקירה.

להשלמת התמונה יצוין כי כאמור עניין לנו ב"הסדר טוו"ח" שבו כל צד ממקסם את נקודות החוזק והחולשה שלו אגב קביעת תקרת העונש ותחתיתו. יש להניח כי אותה התנהלות חריגה נלקחה בחשבון עת הגבילה המאשימה את עתירתה ל-22 חודשים מאסר בפועל, ואפילו הדבר לא נאמר במפורש.

בשקלול כל המפורט לעיל, הרי שבית המשפט לא יתעלם לחלוטין מרכיב זה. יחד עם זאת, מידת השפעתו על העונש שייגזר על הנאשם לא תהיה נכבדה כפי עתירת ההגנה.

היחס בין לוקח השוחד לנותן השוחד:

ככלל, אין מחלוקת כי מקום בו נגד נותן השוחד ונגד מקבל השוחד מוגש כתב אישום זהה, או ליתר דיוק - כתבי אישום המהווים תמונת ראי האחד של השני, עונשו של מקבל השוחד צריך להיות גבוה יותר מעונשו של מוסר השוחד. עניין זה נכון אפילו המחוקק ראה להחמיר את עונשו המקסימאלי של מוסר השוחד לשבע שנים, שכן עדיין נשמר המדרג בין מוסר השוחד למקבלו.

הגם כך, יש להטעים ולומר כי זוהי אך נקודת מוצא אליה מצטרפים רכיבים רבים נוספים אשר בשקלולם יכול ופעמים רבות עונשו של מוסר השוחד יהיה גבוה משמעותית ממקבל השוחד. באופן לא ממצה, ואך לשם הדוגמא, יש על דרך הכלל שוני מהותי בעברם הפלילי של מקבל השוחד אל מול מוסר השוחד, אשר מטבעם של דברים עצם היותו במאסר מלמדת על היותו עבריין מורשע (נתון כבד משקל בעניינו). כך גם על בית המשפט לתת דעתו האם מי מהנאשמים הודו או ניהלו הוכחות, קיומו של רכיב שיקומי, נסיבות אישיות חריגות, וכן התגבשותן של עבירות אשר חומרתן ייחודית למוסר השוחד מקום בו זה מחזיק בכלא חפצים אסורים וכיוצא באלה.

האמור לעיל נכתב למעלה מן הצורך שכן במועד מתן גזר-דין זה עוד טרם ניתן גזר-דינו של מקבל השוחד אך יש בו כדי ליתן מענה להבחנה המתבקשת בין גזר-הדין השונים שהוצגו לבית המשפט, וזאת בהצטרף לכך שהענישה לעולם קונקרטי, ואינה מושתתת אך על השוואה יחסית של מעשים אל מול עונשים.

סוף דבר:

מכל המקובץ לעיל הנני לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 19 חודשים מאסר בפועל, שיימנו מיום מעצרו, 14.6.15;
- ב. 12 חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום שלא יעבור עבירה של מתן שוחד או עבירות סמים מסוג פשע;
- ג. ארבעה חודשים מאסר על תנאי למשך שנתיים מהיום שלא יעבור עבירות סמים מסוג עוון או עבירה של החזקת סכין למטרה לא כשרה;
- ד. 18,000 ₪ קנס או שלושה חודשים מאסר תמורתו. הקנס ישולם בעשרה תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.3.17.

זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט המחוזי.

ניתן והודע היום, ב' באייר התשע"ו, 10/5/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט